

Nytt remissvar

avseende *Slutrapport angående Amnestys möjlighet att arbeta för en kriminalisering av köp av sexuella tjänster*

Bilaga: Remissvar 2006-09-06

Amnestys specialgrupp för frågor som rör homo- och bisexuella samt transpersoner lämnade i början av september ett remissvar gällande den rapport som sammanställts av uppdragsgruppen med ansvar för att undersöka sektionens möjligheter att verka för en kriminalisering av köp av sexuella tjänster utanför Sverige. Eftersom rapporten då inte förelåg i slutlig form hade vårt svar karaktären av en åtgärdslista, där vi preciserade vad som enligt oss krävde omarbetningar eller kompletteringar. Sedan uppdragsgruppen nu avslutat sitt arbete och merparten av de förslag vi framförde tycks ha lämnats utan avseende, blir det som varit rubriker i vårt förra remissvar nu till en förteckning över slutrapportens kvarvarande svaga punkter:

- **Den centrala frågeställningen har inte utforskats**
Emellertid är en av uppdragsgruppens rekommendationer (s 32) att svenska sektionen skall uppmana IS att låta en internationell utredning behandla effekten av kriminaliserande lagstiftning på de prostituerades situation och rättigheter.
- **Ståndpunkterna underbyggs inte empiriskt**
Detta beror förvisso inte på att gruppen ratat tillgängligt material; det råder nästan fullständig brist på relevanta svenska undersökningar och som bekant är det bara Sydkorea som har en liknande lagstiftning.
- **En heteronormativ utgångspunkt genomsyrar rapporten**
Till avhjälpande av detta innehåller vårt första remissvar en lista med referenser till forskning om andra prostitutionssituationer än den med kvinnliga säljare och manliga köpare. Listan återges visserligen i den nya versionen av rapporten (s 2) men uppdragsgruppen förfaller inte ha sökt upp informationen eller använt den.
- **En diffus begreppsapparat används**
- **Det finns metodiska brister i behandlingen av första huvudfrågan**

I denna andra remissomgång efterfrågas uttryckligen våra åsikter om gruppens slutsatser i sak. Angående de avslutande beslutsförslagen (s 32) har vi följande synpunkter:

1. Förståelsen som rapporten förmedlar grundar sig på det reduktionistiska synsättet (orsakat av ofullständig empiri) att prostitution är ett fenomen med kvinnliga säljare och manliga köpare. Ett ställningstagande avgränsat enligt förslaget skulle dels skapa oklar-

heter kring Amnestys inställning till den övriga prostitutionen – är den oproblematiserad? – dels utgöra ett ovälkommet bidrag till osynliggörandet av bland andra HBT-personer.

2. Om det råder en särskild dynamik mellan efterfrågan och köp av sexuella tjänster så är det lämpligt att uppdragsgruppen preciserar denna; att efterfrågan har betydelse för sexköp och andra köp är väl annars oomtvistat. Förslaget blir inte lättare att tyda av att begreppet ”efterfrågan”, som vi påpekat, används på ett förbryllande sätt på andra ställen.
3. Rapporten lämnar frågan öppen vad kriminaliseringen har för inverkan på de prostituerades situation avseende bland annat mänskliga rättigheter. Då detta är en nyckelfråga – om inte den enskilt viktigaste – om Amnesty önskar ta ställning för eller emot att sprida den svenska sexköpslagen, kan vi bara välkomna initiativet att börja utreda denna om de nödvändiga resurserna finns.

I bedömningen och värderingen av det material som sammanställts är vi på en punkt av annan uppfattning än utredningsgruppen: vi skulle tillmätta de utländska enkätsvaren (s 28ff) större vikt. Man bör alltid vara försiktig med generella slutsatser, men de svarande sektionerna säger rätt samstämmigt att de *inte* uppfattar prostitution som en form av våld mot kvinnor. Tendensen liknar mer Sex workers’ rights-rörelsens (s 3) tes att de prostituerade i första hand är betjänta av att tillförsäkras sin rätt till hälsovård, egendom, fackliga förmåner etc. Vi noterar att denna ståndpunkt implicit måste gälla en någorlunda ”västerländsk” kontext. I kulturer där rätten att bestämma över sin egen kropp är kringskuren (i praktiken: för kvinnor) är prostitution oftast redan förbjuden men på helt andra grunder och andra legala premisser än i Sverige. Likaså är det en helt annan fråga vilka strävanden en MR-organisation som Amnesty bör ägna sig åt i sådana länder.